

ELAZIĞ YÖRESİ KIRIK HAVALARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN ANALİZİ ANALYSIS OF ELAZIG REGIONAL “KIRIK HAVALAR” IN TERMS OF VARIOUS VARIABLES

Ferdi KARAÖNÇEL¹ - 000-0001-9519-1003
Ayşe KARAÖNÇEL² - 0000-0001-9519-5397

ÖZET

Türküler, ait oldukları yörelerin müzikal kimlikleri ile ilgili önemli bilgiler veren önemli yapı taşlarıdır. Müzikal kimliklerin yanında ait oldukları yörenin; tarihi, kültürel ve toplumsal yapıları, örf, adet, gelenek ve görenekleri ile ilgilide birçok bilgiyi bizlere sunmaktadır.

Bu çalışmada; TRT Türk Halk Müziği Repertuvarında Bulunan Elazığ yöresine ait kırık havalar ilçelere göre ayrıştırılarak; kullanılan usüller, konuları/türleri, kaynak kişileri, derlemecileri ve notaya alan kişileri açısından incelenmiştir. Araştırmaya ait veriler literatür ve belgesel kaynak tarama yöntemi ile elde edilmiştir. TRT Türk Halk Müziği Repertuvarında Elazığ yöresine ait tespit edilen kırık havalara ait notalar, içerik analizi yöntemi ile analiz edilerek (usülleri, konuları/türleri, kaynak kişileri, derlemecileri ve notaya alan kişileri) tablolatırılmış ve yorumlanmıştır. Yapılan analizler sonucunda Elazığ yöresine ait toplam 90 kırık hava tespit edilmiştir. Tespit edilen kırık havalarda kullanılan usüllere bakıldığında; 10/8, 4/4, 2/4'lük usüllerin yoğun bir şekilde kullanıldığı görülürken, 9/8, 3/4, 6/8, 5/4, 5/8, 6/4, 7/4, 8/8, 12/4 ve 12/8'lik usüllere de rastlanılmıştır. Tespit edilen kırık havaların konularına/türlerine bakıldığında Aşk/Sevda konusunun/türünün yoğun olarak işlendiği

¹ Hakkâri Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Öğretmenliği, ferdikaraoncel@gmail.com

² Hakkâri Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Öğretmenliği, aysekaraoncel@gmail.com

görülürken; Ağıt, Düğün ve Semah konularına/türlerine de rastlanılmıştır. Ayrıca kırık havaların ilçelere göre kaynak kişileri, derlemecileri ve notaya alan kişileri açısından yapılan analizlerinde bu kişilerin dağılımları tespit edilerek ayrı tablolar halinde gösterilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Elazığ, Elazığ Türküleri, Kırık Havalar.*

ABSTRACT

Folk songs are important building blocks that give important information about the musical identities of the regions they belong to. In addition to the musical identities, of the region they belong to; It offers us a lot of information about its historical, cultural and social structures, customs, traditions and customs.

In this study; The “Kırık Havalar” (Metered Folk Songs) belonging to the Elazig region found in the TRT Turkish Folk Music Repertoire are separated according to the districts; The usuls (rhythms), used were examined in terms of their subjects/types, source persons, compilers and compose takers. The data of the research were obtained by literature and documentary source scanning method. The notes belonging to the “Kırık Havalar” (Metered Folk Songs) detected in the TRT Turkish Folk Music Repertoire belonging to the Elazig region were analyzed by the content analysis method (usuls, subjects/types, source persons, compilers and compose takers) were tabulated and interpreted. As a result of the analyzes, a total of 90 “Kırık Havalar” (Metered Folk Song) belonging to the Elazig region were determined. Considering the usuls used in the detected “Kırık Havalar” (Metered Folk Songs); While it is seen that the 10/8, 4/4, 2/4 usuls are used extensively, 9/8, 3/4, 6/8, 5/4, 5/8, 6/4, 7/4, 8/ 8, 12/4 and 12/8 usuls were also encountered. When the subjects/types of the detected “Kırık Havalar” (Metered Folk Songs) are examined, it is seen that the subject/type of Romance/Love is heavily covered; The subjects/types of Lament, Wedding and Semah were also encountered. In addition, in the analyzes of the “Kırık Havalar” (Metered Folk Songs) in terms of the source persons, compilers and compose takers according to the districts, the distribution of these persons was determined and shown in separate tables.

Keywords: *Elazig, Elazig Folk Songs, Kırık Havalar (Metered Folk Songs).*

Makale Türü: Araştırma
Gönderim Tarihi: 26 Mayıs 2023
Kabul Tarihi: 21 Haziran 2023

1. GİRİŞ

Elazığ, Doğu Anadolu Bölgesinde Harput Kalesinin yer aldığı tepenin eteğinde kurulmuş kadim bir şehirdir. Yerleşim yeri olarak tarihinin yeni olmasına rağmen bölgenin tarihi oldukça eskilere dayanmaktadır. Elazığ ili tarihi kaynaklarda genellikle Harput'un tarihi ile birlikte ele alınmaktadır. Sultan Abdulaziz'in tahtta olduğu dönemde bu ile tayin edilen Vali İsmail Paşa'nın teklifi ile 1867 yılında şehre "Mamurat ül-Aziz" adı verilirken telaffuzunun zor olması sebebi ile "El Aziz" olarak değiştirilmiş 1937 yılında Atatürk'ün şehre teşrifi sırasında "azık ili" anlamına gelen "Elazık" adı verilmiş, daha sonra ise bugünkü şekli olan "Elazığ" a dönüşmüştür (URL-1). Elazığ yöresi denildiğinde musiki Harput musiksi adı ile anılır. Elazığ yöresi kırık havaları ve uzun havalarının bir çoğu divan edebiyatı içerisinde yer alan ünlü şairlere ait şiirlerden alınarak bestelenmiştir (URL-2).

Elazığ yöresinin tarih boyunca biriktirmiş olduğu kültürel zenginlik yöre türkülerinde kendini göstermektedir. Kültür, bir toplumun sahip olduğu maddi, manevi birikimlerin insan yaşamını şekillendirmesi ve bu birikimleri kuşaktan kuşağa aktarılmasında önemli bir rol oynayan öge olarak karşımıza çıkmaktadır. Kültür, "tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğin ölçüsünü gösteren araçların bütünü" olarak tanımlanmaktadır (URL-3). Elazığ yöresinin sahip olduğu zengin kültürel yapı doğrudan yörenin müzik kültürünü etkilemiştir. Müzik Kültürü, "insanlığın yaşam süresince oluşturduğu, maddi manevi olgular üzerine biçimlendirdiği, geliştirdiği ve aktardığı müzikal ürünlerin tümü" şeklinde tanımlanmaktadır (Nacakcı vd., 2015:28). "Türküler, doğdukları coğrafyanın özelliklerini, tarihini, kültürünü, geleneklerini ve hatta içinde yaşayan insanların duygu durumlarını dahi anlatan, eşi bulunmaz folklor kaynaklarıdır" (Çiftci, 2016:143). Yaşanmışlıkları anlatan en kapsamlı değerler incelendiğinde ilk sırada türkülerin yer aldığı görülmektedir. Türküler, yöre halkının yaşam biçiminin müziksel bir forma dönüşmüş şekli olarak tanımlanabilir (İmik, 2014). "Genel olarak türkü daha çok hece vezni, az da olsa aruz vezni ile yazılmış Geleneksel Türk Halk Edebiyatına ait sözlerin, genel olarak, basit, kolayca anlaşılabilir ve küçük soluklu ezgilendirilmesi sonucu oluşur" (Akdoğan, 2003:161). Elazığ

yöresi türkülerinde kullanılan çalgı çeşitliliğine bakıldığında genellikle klasik Türk Müziği sazlarının yaygın bir şekilde kullanımına rastlanılmaktadır. “Bağ ve bahçelerde günlerce süren müzikli eğlencelerde ve kürsübaşı meşklarinde yüksek volümlü ve açık havaya daha uygun olan klarnet ve cümbüş gibi sazlar daha çok tercih edilmiştir. Bağlama yörede çok sevilen bir saz olmasına rağmen Harput türkülerinde pek kullanılmamıştır” (Karkın & İmik, 2011:4). Elazığ yöresi kırık havalarında ağırlıklı olarak 5/8 ve 10/8’lik usül yapılarının kullanılırken eğlence amaçlı müziklerde ise 2/4 ve 4/4’lük usül yapılarının kullanımına rastlanılmaktadır (Karkın & İmik, 2011). Kırık havalar denildiğinde, genel olarak ölçüsü ve ritmi belli olan Türk Halk Müziği’ndeki bütün sözlü türküler akla gelmektedir (Emnalar, 1998; 482).

Bu çalışmada, TRT Türk Halk Müziği Repertuarında bulunan Elazığ yöresine ait kırık havaların; usülleri, konuları/türleri, kaynak kişileri, derlemecileri ve notaya alan kişilerin ilçelere göre dağılımları incelenmiştir. TRT Türk Halk Müziği Repertuarında Elazığ yöresine ait tespit edilen kırık havalara ait veriler kırık havaların notalarının, içerik analizi yöntemi ile analiz edilmesi ile elde edilmiştir. Bu veriler ilçelere göre ayrıştırılarak tablolaştırılmış, frekans ve yüzdeleri belirtilerek yorumlanmıştır.

TRT Türk Halk Müziği Repertuarında yer alan Elazığ yöresine ait türkülerin (kırık hava, uzun hava ve oyun havası) ilçelere göre sayısal dağılımları aşağıdaki gibidir.

Tablo 1. Elazığ Yöresine Ait Kırık Hava, Uzun Hava ve Oyun Havalarının Sayısal Olarak Dağılımı

S.N.	İlçeler	Kırık Hava	Uzun Hava	Oyun Havaları	Toplam
1	Elazığ Merkez	82	34	8	113
2	Baskil	3	-	-	3
3	Palu	3	-	-	3
4	Maden	1	1	-	2
5	Ağın	1	-	-	1
TOPLAM		90	35	8	133

TRT Türk Halk Müziği Repertuarına bakıldığında; Elazığ Merkez, Baskil İlçesi, Palu İlçesi, Ağın İlçesi ve Maden İlçesinde türküler (kırık hava, uzun hava ve oyun havası) tespit edilmiştir. Tespit edilen türkülerin sayısal dağılımlarına bakıldığında ise; 90 kırık hava, 35 uzun hava ve 8 oyun havası olmak üzere toplam 133 türkünün TRT Türk Halk Müziği Repertuarına kayıtlı olduğu görülmektedir (Bkz. Tablo 1).

2. İLÇELERE GÖRE KIRIK HAVALARIN ANALİZLERİ

2.1. Elazığ Merkez İlçeye Ait Kırık Havalarda Usüller, Konular/Türler, Kaynak Kişiler, Derlemeciler ve Notaya Alan kişiler

Tablo 2. Elazığ Merkez İlçe Kırık Havalarında Kullanılan Usüller

Usül	f	%
10/8	40	45,98
4/4	18	20,69
2/4	12	13,79
9/8	5	5,75
3/4	2	2,30
6/4	2	2,30
6/8	2	2,30
5/4	1	1,15
5/8	1	1,15
7/4	1	1,15
8/8	1	1,15
12/4	1	1,15
12/8	1	1,15
TOPLAM	87	100

Merkez ilçeye ait tespit edilen 82 kırık havada toplam 13 farklı usülün toplamda 87 kez kullanıldığı görülmüştür. Yapılan incelemelerde 1 kırık havada 3 değişmeli (4/4+5/4+7/4), 2 kırık havada ise 2 değişmeli (4/4+2/4, 4/4+9/8) usül kullanımına rastlanılmıştır. Tespit edilen usüllerin dağılımlarına bakıldığında; 10/8'lik usülün %45,98 oranla ilk sırada, 4/4'lük usülün %20,69 oranla ikinci sırada ve 2/4'lük usülün ise %13,79 oranla üçüncü sırada yer almaktadır. Merkez ilçeye ait tespit edilen diğer usüllerin ise düşük oranlarla dağılımda yer aldığı görülmektedir. Merkez ilçe kırık havalarında 10/8'lik usülün baskın olarak tercih edildiği söylenebilir. (Bkz. Tablo 2).

Tablo 3. Elazığ Merkez İlçe Kırık Havalarında Kullanılan Konular/Türler

Konular/Türler	f	%
Aşk/Sevda	69	84,15
Ağıt	9	10,98
Düğün	4	4,88
TOPLAM	82	100

Merkez ilçeye ait tespit edilen 82 kırık havada 3 farklı konunun/türün kullanıldığı tespit edilmiştir. Tespit edilen konuların/türlerin dağılımlarına bakıldığında; Aşk/Sevda konusunun/türünün %84,15 oranla ilk sırada, Ağıt konusunun/türünün %10,98 oranla ikinci sırada ve Düğün konusunun/türünün ise %4,88 oranla üçüncü sırada yer aldığı görülmektedir. Merkez ilçe kırık havalarında Aşk/Sevda konusunun/türünün baskın olarak işlendiği söylenebilir (Bkz. Tablo 3).

Tablo 4. Elazığ Merkez İlçe Kırık Havalarındaki Kaynak Kişiler

Kaynak Kişiler	f	%
Hafız Osman Öge	11	13,41
Vasfi Akyol	9	10,98
Yöre Ekibi	8	9,76
Enver Demirbağ	7	8,54
Sıtkı Demirci	3	3,66
Hafız Osman Öge/Şükrü Canaydın	2	2,44
Mustafa Döner	2	2,44
Mustafa Dönmez	2	2,44
Senem Demir	2	2,44
Hafız Osman Öge/Vasfi Akyol/Saim Çötelioglu	1	1,22
Enver Demirbağ/Mevlüt Canaydın	1	1,22
Enver Demirbağ/Zülfü Altan	1	1,22
Vasfi Akyol/Hafız Osman Öge	1	1,22
Abdullah Tunç	4	4,88
Adnan Çilesiz	1	1,22
Ahmet Süslü	1	1,22
Ali Oğuz/Mehmet Akar	1	1,22
Aziz Şenses	1	1,22
Çöteli'lerden	1	1,22
Fahriye Nine	1	1,22
Faik Buz/Mevlüt Canaydın	1	1,22
Garibin Ahmet Avcı	1	1,22
Harput'lu Sündüz	2	2,44
Hasan Çelikel	1	1,22
Hayriye Kuzu	1	1,22
Hıdır Karaduman	1	1,22
İffet Gülgeç	1	1,22
İzzet Altınmeşe	1	1,22
İzzet Yetiş	1	1,22
Mustafa Demirci	1	1,22

Mustafa Yarıcı	1	1,22
Nihat Gazazoğlu/Adnan ilesiz	1	1,22
Nurettin Balcı/Necdet EŞkinat	1	1,22
Sami öteliogđlu	1	1,22
Suat Albayrak	1	1,22
Şemsi Ergün	1	1,22
Şükrü Canaydın/Sıtkı Demirci	1	1,22
Hüseyin Ateş	1	1,22
Süslüzade Hafız Ahmet	1	1,22
Esat Kabaklı	1	1,22
Tespit Edilemeyen	1	1,22
TOPLAM	82	100

Merkez ilçeye ait tespit edilen 82 kırık havaya toplamda 52 kişinin kaynaklık ettiği tespit edilmiştir. Tespit edilen 1 kırık havaya 3 kişinin, 8 kırık havaya ise ikişer kişinin kaynaklık ettiği görülmüştür. Tespit edilen kaynak kişilerin dağılımlarına bakıldığında; Hafız Osman Öge'nin %13,41 oranla ilk sırada, Vasfi Akyol'un %10,98 oranla ikinci sırada, Yöre Ekibi'nin ise %9,76 oranla üçüncü sırada yer aldığı görülmektedir. Tespit edilen diğer kaynak kişiler ise düşük oranlarla dağılımda yer almaktadır (Bkz. Tablo 4).

Tablo 5. Elazığ Merkez İlçe Kırık Havalarındaki Derlemeciler

Derlemeciler	f	%
Muzaffer Sarısözen	20	24,39
Banttın Yazıldı	13	15,85
Ankara Devlet Konservatuarı	7	8,54
Mehmet Özbek	7	8,54
Muammer Sun	4	4,88
TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.	4	4,88
Salih Turhan	3	3,66
Şemsettin Taşbilek	3	3,66
Aliye Akkılıç	2	2,44
Durmuş Yazıcıoğlu	2	2,44
Neriman Tüfekçi	2	2,44
Esat Kabaklı	2	2,44
Enver Demirbağ	2	2,44
Ahmet Yamacı	1	1,22
Aziz Şenses	1	1,22
Emin Aldemir	1	1,22
İhsan Öztürk	1	1,22
İŐhak Sungurluoğlu/Fikret Memişoğlu	1	1,22
Nida Tüfekçi	1	1,22

Nurettin Dadaloğlu	1	1,22
TRT Ankara Rad.THM Md.	1	1,22
TRT İstanbul Rad.THM Md.	1	1,22
Vasfi Akyol	1	1,22
Zülküf Altan	1	1,22
TOPLAM	82	100

Merkez ilçeye ait tespit edilen 82 kırık havayı toplamda 25 kişinin derlediği tespit edilmiştir. Tespit edilen 1 kırık havayı 2 kişinin derlediği görülmüştür. Tespit edilen derlemecilerin dağılımlarına bakıldığında; Muzaffer Sarısözen'in %24,39 oranla ilk sırada, Banttan yapılan derlemelerin %15,85 oranla ikinci sırada ve Ankara Devlet Konservatuvarı ve Mehmet Özbek'in ise %8,54 oranla üçüncü sırada yer aldığı görülmektedir. Tespit edilen diğer derlemeciler ise düşük oranlarla dağılımda yer almaktadır (Bkz. Tablo 5).

Tablo 6. Elazığ Merkez İlçe Kırık Havalarını Notaya Alan Kişiler

Notaya Alan Kişiler	f	%
Mehmet Özbek	24	29,27
Muzaffer Sarısözen	21	25,61
Altan Demirel	10	12,20
Salih Turhan	5	6,10
Adile Kurt Karatepe	4	4,88
Emin Aldemir	2	2,44
Neriman Tüfekçi	2	2,44
Vasfi Akyol	2	2,44
Esat Kabaklı	2	2,44
Ahmet Yamacı	1	1,22
Ali Canlı	1	1,22
Durmuş Yazıcıoğlu	1	1,22
Durmuş Yazıcıoğlu/Nuri Esentürk	1	1,22
Erdem Çalışkanel	1	1,22
İhsan Öztürk	1	1,22
Nurettin Dadaloğlu	1	1,22
Sabri Uysal	1	1,22
Yücel Paşmakçı	1	1,22
Ahmet Turan Şan	1	1,22
TOPLAM	82	100

Merkez ilçeye ait tespit edilen 82 kırık havayı toplamda 20 kişinin notaya almış olduğu tespit edilmiştir. Tespit edilen 1 kırık havayı 2 kişinin notaya aldığı görülmüştür. Tespit edilen

notaya alan kişilerin dağılımlarına bakıldığında; Mehmet Özbek'in %29,27 oranla ilk sırada, Muzaffer Sarısözen'in %25,61 oranla ikinci sırada ve Altan Demirel'in ise %12,20 oranla üçüncü sırada yer aldığı görülmektedir. Tespit edilen diğer notaya alan kişiler ise düşük oranlarla dağılımda yer almaktadır (Bkz. Tablo 6).

2.2. Baskil İlçesine Ait Kırık Havalarda Usüller, Konular/Türler, Kaynak Kişiler, Derlemeciler ve Notaya Alan kişiler

Tablo 7. Baskil İlçesi Kırık Havalarında Kullanılan Usüller

Usül	f	%
2/4	2	33,33
5/8	2	33,33
4/4	1	16,67
8/8	1	16,67
TOPLAM	6	100

Baskil ilçesine ait tespit edilen 3 kırık havada 4 farklı usülün toplamda 6 kez kullanıldığı görülmüştür. Yapılan incelemelerde 3 kırık havada 2 değişmeli (5/8+2/4, 8/8+5/8,4/4+2/4) usül kullanımına rastlanılmıştır. Tespit edilen usüllerin dağılımlarına bakıldığında; 2/4'lük ve 5/8'lik usüllerin %33,33 oranla ilk sırada, 4/4'lük ve 8/8'lik usüllerin ise %16,67 oranla ikinci sırada yer aldığı görülmektedir (Bkz. Tablo 7).

Tablo 8. Baskil İlçesi Kırık Havalarında Kullanılan Konular/Türler

Konular/Türler	f	%
Semah	3	100
TOPLAM	3	100

Baskil ilçesine ait tespit edilen 3 kırık havanın tamamında %100 oranla Semah konusunun/türünün kullanıldığı görülmüştür (Bkz. Tablo 8).

Tablo 9. Baskil İlçesi Kırık Havalarındaki Kaynak Kişiler

Kaynak Kişiler	f	%
Mustafa Tosun	3	100
TOPLAM	3	100

Baskil ilçesine ait tespit edilen 3 kırık havaya 1 kişinin kaynaklık ettiği tespit edilmiştir. Tespit edilen kaynak kişilerin dağılımlarına bakıldığında; Mustafa Tunç'un %100 orana sahip olduğu görülmüştür (Bkz. Tablo 9).

Tablo 10. Baskil İlçesi Kırık Havalarındaki Derlemeciler

Derlemeciler	f	%
Gani Pekşen	3	100
TOPLAM	3	100

Baskil ilçesine ait tespit edilen 3 kırık havayı 1 kişinin derlediği tespit edilmiştir. Tespit edilen derlemecilerin dağılımlarına bakıldığında; Gani Pekşen'in %100 orana sahip olduğu görülmüştür (Bkz. Tablo 10).

Tablo 11. Baskil İlçesi Kırık Havalarını Notaya Alan Kişiler

Notaya Alan Kişiler	f	%
N. Tüfekçi/G. Pekşen	2	66,67
Gani Pekşen	1	33,33
TOPLAM	3	100

Baskil ilçesine ait tespit edilen 3 kırık havayı toplamda 3 kişinin notaya almış olduğu tespit edilmiştir. Tespit edilen notaya alan kişilerin dağılımlarına bakıldığında; N. Tüfekçi/G. Pekşen'in %66,67 oranla ilk sırada, Gani Pekşen'in ise %33,33 oranla ikinci sırada yer aldığı görülmüştür (Bkz. Tablo 11).

3.3.Palu İlçesine Ait Kırık Havalarda Usüller, Konular/Türler, Kaynak Kişiler, Derlemeciler ve Notaya Alan kişiler

Tablo 12. Palu İlçesi Kırık Havalarında Kullanılan Usüller

Usül	f	%
10/8	3	100
TOPLAM	3	100

Palu ilçesine ait tespit edilen 3 kırık havada 1 usülün toplamda 3 kez kullanıldığı tespit edilmiştir. Tespit edilen usüllerin dağılımlarına bakıldığında; 10/8'lik usülün %100 orana sahip olduğu görülmektedir (Bkz. Tablo 12).

Tablo 13. Palu İlçesi Kırık Havaalarında Kullanılan Konular/Türler

Konular/Türler	f	%
Aşk/Sevda	3	100
TOPLAM	3	100

Palu ilçesine ait tespit edilen 3 kırık havanın tamamında %100 oranla Aşk/Sevda konusunun/türünün kullanıldığı görülmüştür (Bkz. Tablo 13).

Tablo 14. Palu İlçesi Kırık Havaalarındaki Kaynak Kişiler

Kaynak Kişiler	f	%
Sait Biçer	1	33,33
Hayriye Temizkalp	1	33,33
İbrahim Keser	1	33,33
TOPLAM	3	100

Palu ilçesine ait tespit edilen 3 kırık havaya toplamda 3 kişinin kaynaklık ettiği tespit edilmiştir. Tespit edilen kaynak kişilerin dağılımlarına bakıldığında; Sait Biçer, Hayriye Temizkalp ve İbrahim Keser'in %33,33 oranla sahip oldukları görülmektedir (Bkz. Tablo 14).

Tablo 15. Palu İlçesi Kırık Havaalarındaki Derlemeciler

Derlemeciler	f	%
Ankara Devlet Konservatuvarı	2	66,67
Muzaffer Sarısözen	1	33,33
TOPLAM	3	100

Palu ilçesine ait tespit edilen 3 kırık havayı toplamda 2 kişinin derlediği tespit edilmiştir. Tespit edilen derlemecilerin dağılımlarına bakıldığında; Ankara Devlet Konservatuvarının %66,67 oranla ilk sırada ve Muzaffer Sarısözen'in ise %33,33 oranla ikinci sırada yer aldığı görülmüştür (Bkz. Tablo 15).

Tablo 16. Palu İlçesi Kırık Havaalarını Notaya Alan Kişiler

Notaya Alan Kişiler	f	%
Altan Demirel	2	66,67
Muzaffer Sarısözen	1	33,33
TOPLAM	3	100

Palu ilçesine ait tespit edilen 3 kırık havayı toplamda 2 kişinin notaya almış olduğu görülmektedir. Tespit edilen notaya alan kişilerin dağılımlarına bakıldığında; Altan

Demirel'in %66,67 oranla ilk sırada, Muzaffer Sarısözen'in ise %33,33 oranla ikinci sırada yer aldığı görülmüştür (Bkz. Tablo 16).

3.4. Ağın İlçesine Ait Kırık Havalarda Usüller, Konular/Türler, Kaynak Kişiler, Derlemeciler ve Notaya Alan kişiler

Tablo 17. Ağın İlçesi Kırık Havalarda Kullanılan Usüller

Usül	f	%
9/8	1	100
TOPLAM	1	100

Ağın ilçesine ait tespit edilen 1 kırık havada toplam 1 usülün kullanıldığı görülmüştür. Tespit edilen usüllerin dağılımlarına bakıldığında; 9/8'lik usülün %100 orana sahip olduğu görülmektedir (Bkz. Tablo 17).

Tablo 18. Ağın İlçesi Kırık Havalarda Kullanılan Konular/Türler

Konular/Türler	f	%
Aşk/Sevda	1	100
TOPLAM	1	100

Ağın ilçesine ait tespit edilen 1 kırık havanın tamamında %100 oranla Aşk/Sevda konusunun/türünün kullanıldığı görülmüştür (Bkz. Tablo 18).

Tablo 19. Ağın İlçesi Kırık Havalardaki Kaynak Kişiler

Kaynak Kişiler	f	%
İsmail Nazım Beydemir	1	100
TOPLAM	1	100

Ağın ilçesine ait tespit edilen 1 kırık havaya toplamda 1 kişinin kaynaklık ettiği görülmüştür. Tespit edilen kaynak kişilerin dağılımlarına bakıldığında; İsmail Nazım Beydemir'in %100 oranla ilk sırada yer aldığı görülmektedir (Bkz. Tablo 19).

Tablo 20. Ağın İlçesi Kırık Havalardaki Derlemeciler

Derlemeciler	f	%
Kadir Sırrı Öztürk	1	100
TOPLAM	1	100

Ağın ilçesine ait tespit edilen 1 kırık havayı toplamda 1 kişinin derlediği görülmüştür. Tespit edilen derlemecilerin dağılımlarına bakıldığında; Kadir Sırrı Öztürk'ün %100 oranla ilk sırada yer aldığı görülmektedir (Bkz. Tablo 20).

Tablo 21. Ağın İlçesi Kırık Havalarını Notaya Alan Kişiler

Notaya Alan Kişiler	f	%
Altan Demirel	1	100
TOPLAM	1	100

Ağın ilçesine ait tespit edilen 1 kırık havayı toplamda 1 kişinin notaya almış olduğu görülmüştür. Tespit edilen notaya alan kişilerin dağılımlarına bakıldığında; Altan Demirel'in %100 oranla ilk sırada yer aldığı görülmektedir (Bkz. Tablo 21).

3.5.Maden İlçesine Ait Kırık Havalarda Usüller, Konular/Türler, Kaynak Kişiler, Derlemeciler ve Notaya Alan kişiler

Tablo 22. Maden İlçesi Kırık Havalarında Kullanılan Usüller

Usül	f	%
10/8	1	100
TOPLAM	1	100

Maden ilçesine ait tespit edilen 1 kırık havada toplam 1 usülün kullanıldığı görülmüştür. Tespit edilen usüllerin dağılımlarına bakıldığında; 10/8'lik usülün %100 orana sahip olduğu görülmektedir (Bkz. Tablo 22).

Tablo 23. Maden İlçesi Kırık Havalarında Kullanılan Konular/Türler

Konular/Türler	f	%
Aşk/Sevda	1	100
TOPLAM	1	100

Maden ilçesine ait tespit edilen 1 kırık havanın tamamında %100 oranla Aşk/Sevda konusunun/türünün kullanıldığı görülmüştür (Bkz. Tablo 23).

Tablo 24. Maden İlçesi Kırık Havalarındaki Kaynak Kişiler

Kaynak Kişiler	f	%
Suat Albayrak	1	100
TOPLAM	1	100

Maden ilçesine ait tespit edilen 1 kırık havaya toplamda 1 kişinin kaynaklık ettiği görülmüştür. Tespit edilen kaynak kişilerin dağılımlarına bakıldığında; Suat Albayrak'ın %100 oranla ilk sırada yer aldığı görülmektedir (Bkz. Tablo 24).

Tablo 25. Maden İlçesi Kırık Havalarındaki Derlemeciler

Derlemeciler	f	%
Ahmet Yamacı	1	100
TOPLAM	1	100

Maden ilçesine ait tespit edilen 1 kırık havayı toplamda 1 kişinin derlediği görülmüştür. Tespit edilen derlemecilerin dağılımlarına bakıldığında; Ahmet Yamacı'nın %100 oranla ilk sırada yer aldığı görülmektedir (Bkz. Tablo 25).

Tablo 26. Maden İlçesi Kırık Havalarını Notaya Alan Kişiler

Notaya Alan Kişiler	f	%
Ahmet Yamacı	1	100
TOPLAM	1	100

Maden ilçesine ait tespit edilen 1 kırık havayı toplamda 1 kişinin notaya almış olduğu görülmüştür. Tespit edilen notaya alan kişilerin dağılımlarına bakıldığında; Ahmet Yamacı'nın %100 oranla ilk sırada yer aldığı görülmektedir (Bkz. Tablo 26).

3. İLÇELERE GÖRE USÜLLERİN, KONULARIN/TÜRLERİN, KAYNAK KİŞİLERİN, DERLEMECİLERİN VE NOTAYA ALAN KİŞİLERİN GENEL OLARAK DAĞILIMI

Bu bölümde ilçelere göre analizi yapılan usüller, konular/türler, kaynak kişiler, derlemeciler ve notaya alan kişiler genel olarak ele alınmıştır. Her bir boyuta ait veriler ayrı tablolar oluşturularak yorumlanmıştır.

Tablo 27. İlçelere Göre Kırık Havaaların Usül Açısından Genel Olarak Dağılımı

		Merkez	Baskil	Palu	Ağın	Maden	TOPLAM
İLÇE	10/8	40	-	1	-	1	42
	4/4	18	1	-	-	-	19

	2/4	12	2	-	-	-	14
	9/8	5	-	-	1	-	6
	5/8	1	2	-	-	-	3
	3/4	2	-	-	-	-	2
	6/8	2	-	-	-	-	2
	6/4	2	-	-	-	-	2
	8/8	1	1	-	-	-	2
	5/4	1	-	-	-	-	1
	7/4	1	-	-	-	-	1
	12/4	1	-	-	-	-	1
	12/8	1	-	-	-	-	1
	TOPLAM	87	6	1	1	1	96

TRT Türk Halk Müziği Repertuarında Elazığ yöresine ait tespit edilen 90 kırık havada 13 farklı usülün toplamda 96 kez kullanıldığı tespit edilmiştir. Tespit edilen usüllerin kullanım sıklıklarına bakıldığında 10/8'lik usülün yöre kırık havalarında yoğun olarak kullanıldığı ve ilk sırada olduğu görülmüştür. 10/8'lik usülün en çok tercih edilen usül olarak ilk sırada, 4/4'lük usülün ikinci sırada ve 2/4'lük usülün ise üçüncü sırada yer aldığı görülürken diğer usüllerin ise düşük oranlar ile dağılımda yer aldığı tespit edilmiştir (Bkz. Tablo 27).

Tablo 28. İlçelere Göre Kırık Havalarda Kullanılan Konuların/Türlerin Genel Olarak Dağılımı

		Merkez	Baskil	Palu	Ağın	Maden	TOPLAM
KONU/TÜR	Aşk/Sevda	69	-	3	1	1	74
	Ağıt	9	-	-	-	-	9
	Düğün	4	-	-	-	-	4
	Semah	-	3	-	-	-	3
	TOPLAM	82	3	3	1	1	90

TRT Türk Halk Müziği Repertuarında Elazığ yöresine ait tespit edilen 90 kırık havada 4 farklı konunun/türün kullanımına rastlanmıştır. Tespit edilen konulara/türlere bakıldığında Aşk/Sevda konusunun/türünün en çok tercih edilen konu/tür olduğu görülmektedir. Aşk/Sevda konusunun/türünün merkez ilçede yoğun olarak kullanılarak ilk sırada yer aldığı görülmüştür. Ağıt konusunun/türünün ikinci sırada yer aldığı, Düğün konusunun/türünün ise

üçüncü sırada yer aldığı görülürken Semah konusunun/türünün ise dördüncü sırada yer aldığı tespit edilmiştir (Bkz. Tablo 28).

Tablo 29. İlçelere Göre Kırık Havalardaki Kaynak Kişilerin Genel Olarak Dağılımı

	Merkez	Baskil	Palu	Ağın	Maden	TOPLAM
Hafız Osman Öge	11	-	-	-	-	11
Vasfi Akyol	9	-	-	-	-	9
Yöre Ekibi	8	-	-	-	-	8
Enver Demirbağ	7	-	-	-	-	7
Abdullah Tunç	4	-	-	-	-	4
Sıtkı Demirci	3	-	-	-	-	3
Mustafa Tosun	-	3	-	-	-	3
Hafız Osman Öge/Şükrü Canaydın	2	-	-	-	-	2
Mustafa Döner	2	-	-	-	-	2
Mustafa Dönmez	2	-	-	-	-	2
Senem Demir	2	-	-	-	-	2
Suat Albayrak	1	-	-	-	1	2
Hafız Osman Öge/Vasfi Akyol/Saim Çöteliolu	1	-	-	-	-	1
Enver Demirbağ/Mevlüt Canaydın	1	-	-	-	-	1
Enver Demirbağ/Zülcüf Altan	1	-	-	-	-	1
Vasfi Akyol/Hafız Osman Öge	1	-	-	-	-	1
Adnan Çilesiz	1	-	-	-	-	1
Ahmet Süslü	1	-	-	-	-	1
Ali Oğuz/Mehmet Akar	1	-	-	-	-	1
Aziz Şenses	1	-	-	-	-	1
Çöteli'lerden	1	-	-	-	-	1
Fahriye Nine	1	-	-	-	-	1
Faik Buz/Mevlüt Canaydın	1	-	-	-	-	1
Garibin Ahmet Avcı	1	-	-	-	-	1
Harput'lu Sündüz	1	-	-	-	-	1
Hasan Çelikel	1	-	-	-	-	1
Hayriye Kuzu	1	-	-	-	-	1
Hıdır Karaduman	1	-	-	-	-	1

KAYNAK KİŞİLER

İffet Gülgeç	1	-	-	-	-	1
İzzet Altınmeşe	1	-	-	-	-	1
İzzet Yetiş	1	-	-	-	-	1
Mustafa Demirci	1	-	-	-	-	1
Mustafa Yarıcı	1	-	-	-	-	1
Nihat Gazazoğlu/Adnan Çilesiz	1	-	-	-	-	1
Nurettin Balcı/Necdet Eşkinat	1	-	-	-	-	1
Sami Çöteliolu	1	-	-	-	-	1
Şemsi Ergün	1	-	-	-	-	1
Şükrü Canaydın/Sıtkı Demirci	1	-	-	-	-	1
Tespit Edilemeyen	1	-	-	-	-	1
Hüseyin Ateş	1	-	-	-	-	1
Süslüzade Hafız Ahmet	1	-	-	-	-	1
Esat Kabaklı	1	-	-	-	-	1
Harputlu Mustafa Kızı Sündüz	1	-	-	-	-	1
Sait Biçer	-	-	1	-	-	1
Hayriye Temizkalp	-	-	1	-	-	1
İbrahim Keser	-	-	1	-	-	1
İsmail Nazım Beydemir	-	-	-	1	-	1
TOPLAM	82	3	3	1	1	90

TRT Türk Halk Müziği Repertuarında Elazığ yöresine ait tespit edilen 90 kırık havaya 58 kişinin kaynaklık ettiği görülürken merkez ilçeye ait 1 kırık havanın kaynak kişisi ise tespit edilememiştir. Tespit edilen kaynak kişilerin kaynaklık ettikleri kırık hava sayısına göre dağılımlarına bakıldığında; Hafız Osman Ögenin ilk sırada, Vasfi Akyol'un ikinci sırada, Yöre Ekibi'nin üçüncü sırada, Enver Demirbağ'ın dördüncü sırada, Abdullah Tunç'un ise beşinci sırada yer alırken diğer kaynak kişilerin ise düşük oranlarla dağımda yer aldığı görülmüştür. Yapılan incelemelerde; Suat Albayrak'ın ise merkez ilçede 1, Maden ilçesinde 1 kırık havaya kaynaklık ettiği tespit edilmiştir. Ayrıca 9 kırık havaya ikişer kişinin kaynaklık ettiği, 1 kırık havaya ise üç kişinin kaynaklık ettiği görülmüştür (Bkz. Tablo 29).

Tablo 30. İlçelere Göre Kırık Havalardaki Derlemecilerin Genel Olarak Dağılımı

	Merkez	Baskil	Palu	Ağın	Maden	TOPLAM
M F Muzaffer Sarısözen	20	-	1	-	-	21

Banttın/Plaktan Yazıldı	13	-	-	-	-	13
Ankara Devlet Konservatuarı	7	-	2	-	-	9
Mehmet Özbek	7	-	-	-	-	7
Muammer Sun	4	-	-	-	-	4
TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.	4	-	-	-	-	4
Salih Turhan	3	-	-	-	-	3
Şemsettin Taşbilek	3	-	-	-	-	3
Gani Pekşen	-	3	-	-	-	3
Aliye Akkılıç	2	-	-	-	-	2
Durmuş Yazıcıoğlu	2	-	-	-	-	2
Neriman Tüfekçi	2	-	-	-	-	2
Ahmet Yamacı	1	-	-	-	1	2
Enver Demirbağ	2	-	-	-	-	2
Esat Kabaklı	2	-	-	-	-	2
Aziz Şenses	1	-	-	-	-	1
Emin Aldemir	1	-	-	-	-	1
İhsan Öztürk	1	-	-	-	-	1
İshak Sungurluoğlu/Fikret Memişoğlu	1	-	-	-	-	1
Nida Tüfekçi	1	-	-	-	-	1
Nurettin Dadaloğlu	1	-	-	-	-	1
TRT Ankara Rad. THM Md.	1	-	-	-	-	1
TRT İstanbul Rad. THM Md.	1	-	-	-	-	1
Vasfi Akyol	1	-	-	-	-	1
Zülfük Altan	1	-	-	-	-	1
Kadir Sırrı Öztürk	-	-	-	1	-	1
TOPLAM	82	3	3	1	1	90

TRT Türk Halk Müziği Repertuarında Elazığ yöresine ait tespit edilen 90 kırık havada 27 kişinin derlemeci olarak yer aldığı görülmüştür. Tespit edilen derlemecilerin derlemesini yaptıkları kırık hava sayısına göre dağılımlarına bakıldığında; Muzaffer Sarısözen'in ilk sırada, Banttın/Plaktan yapılan derlemelerin ikinci sırada, Ankara Devlet Konservatuarı'nın üçüncü sırada, Mehmet Özbek'in dördüncü sırada, Muammer Sun ve TRT Müzik Dairesi Başkanlığı THM Müdürlüğü'nün ise beşinci sırada yer alırken tespit edilen diğer derlemecilerin ise düşük oranlarla dağılımda yer aldıkları görülmüştür. Yapılan incelemelerde; Muzaffer Sarısözen'in merkez ilçede 20 kırık hava ve Palu ilçesinde 1 kırık havayı derlediği, Ankara Devlet Konservatuarı'nın merkez ilçede 7 kırık hava ve Palu

ilçesinde 1 kırık havayı derlediği, Ahmet Yamacı'nın merkez ilçede 1 kırık hava, Maden ilçesinde 1 kırık havayı derlediği tespit edilmiştir. Ayrıca bir kırık havayı ise 2 kişinin derlediği görülmektedir (Bkz. Tablo 30).

Tablo 31. İlçelere Göre Kırık Havalardaki Notaya Alan Kişilerin Genel Olarak Dağılımı

	Merkez	Baskil	Palu	Ağın	Maden	TOPLAM
NOTAYA ALAN KİŞİLER	Mehmet Özbek	24	-	-	-	24
	Muzaffer Sarısözen	21	-	1	-	22
	Altan Demirel	10	-	2	1	13
	Salih Turhan	5	-	-	-	5
	Adile Kurt Karatepe	4	-	-	-	4
	Emin Aldemir	2	-	-	-	2
	Neriman Tüfekçi	2	-	-	-	2
	Vasfi Akyol	2	-	-	-	2
	Ahmet Yamacı	1	-	-	-	1
	Esat Kabaklı	2	-	-	-	2
	N. Tüfekçi/G. Pekşen	-	2	-	-	2
	Ali Canlı	1	-	-	-	1
	Durmuş Yazıcıoğlu	1	-	-	-	1
	Durmuş Yazıcıoğlu/Nuri Esentürk	1	-	-	-	1
	Erdem Çalışkanel	1	-	-	-	1
	İhsan Öztürk	1	-	-	-	1
	Nurettin Dadaloğlu	1	-	-	-	1
	Sabri Uysal	1	-	-	-	1
	Yücel Paşmakçı	1	-	-	-	1
	Ahmet Turan Şan	1	-	-	-	1
Gani Pekşen	-	1	-	-	1	
TOPLAM	82	3	3	1	1	90

TRT Türk Halk Müziği Repertuarında Elazığ yöresine ait tespit edilen 90 kırık havayı 23 kişinin notaya aldığı görülmüştür. Tespit edilen notaya alan kişilerin notaya aldıkları kırık hava sayısına göre dağılımlarına bakıldığında; Mehmet Özbek'in ilk sırada, Muzaffer Sarısözen'in ikinci sırada, Altan Demirel'in üçüncü sırada ve Salih Turhan ise dördüncü sırada yer alırken tespit edilen diğer notaya alan kişilerin ise düşük oranlarla dağılımda yer aldıkları görülmektedir. Yapılan incelemelerde; Muzaffer Sarısözen'in merkez ilçede 21 kırık hava ve Palu ilçesinde 1 kırık havayı notaya aldığı, Altan Demirel'in merkez ilçede 10 kırık

hava, Palu ilçesinde 2 kırık hava ve Ağın ilçesinde 1 kırık havayı notaya aldığı, Ahmet Yamacı'nın merkez ilçede 1 kırık hava, Maden ilçesinde 1 kırık havayı notaya aldığı tespit edilmiştir. Ayrıca 1 kırık havayı ise iki kişinin notaya aldığı görülmektedir (Bkz. Tablo 31).

4. SONUÇ

TRT Türk Halk Müziği Repertuarında bulunan Elazığ yöresi kırık havalarının usülleri, konuları/türleri, kaynak kişileri, derlemecileri ve kırık havaları notaya alan kişiler üzerine yapılan incelemeler sonucunda Elazığ Merkez, Baskil, Palu, Ağın ve Maden ilçelerine kayıtlı toplam 90 kırık hava tespit edilmiştir. Tespit edilen kırık havaların notaları ilçelere göre; usülleri, konuları/türleri, kaynak kişileri, derlemecileri ve kırık havaları notaya alan kişileri içerecek şekilde ayrı ayrı tablolar halinde frekans ve yüzdeleri hesaplanarak içerik analizi yöntemi ile analiz edilerek yorumlanmıştır.

Yöre kırık havalarının usülleri açısından yapılan analizlerde; 10/8, 4/4, 2/4, 9/8, 3/4, 6/8, 5/4, 5/8, 6/4, 7/4, 8/8, 12/4 ve 12/8'lik usüller olmak üzere toplam 13 farklı usül yapısına rastlanılmıştır. Bu usül yapılarının kullanım yoğunluklarına bakıldığında ise 10/8'lik usülün ilk sırada, 4/4'lük usülün ikinci sırada ve 2/4'lük usülün ise üçüncü sırada yer aldığı görülmüştür. Tespit edilen bir kırık havada 3 değişmeli (4/4+5/4+7/4), altı kırık havada ise 2 değişmeli (4/4+2/4, 4/4+9/8, 6/8+2/4, 4/4+2/4, 5/8+2/4, 8/8+5/8) usül kullanımına rastlanılmıştır. Elazığ yöresindeki kültürel zenginliğin yöre musikisine yansımalarının kırık havalardaki usül çeşitliliğinde görüldüğü söylenebilir.

Yöre kırık havalarında kullanılan konular/türler üzerinde yapılan analizlerde; Aşk/Sevda, Ağıt, Düğün, Semah, konuları/türleri olmak üzere toplam 4 konuya/türe rastlanılmıştır. Bu konuların/türlerin kullanım yoğunluklarına bakıldığında ise Aşk/Sevda konusunun/türünün ilk sırada yer aldığı tespit edilmiştir. İkinci sırada Ağıt konusu/türü üçüncü sırada ise Düğün konusunun/türünün yer aldığı görülmüştür.

Yöre kırık havalarına kaynaklık eden kişiler üzerinde yapılan analizlerde; kırık havalara kaynaklık eden 58 kişiye rastlanılmıştır. Bu kişilerin kaynaklık ettikleri kırık havaların yoğunluklarına göre dağılımlarına bakıldığında; Hafız Osman Ögenin ilk sırada, Vasfi Akyol'un ikinci sırada, Yöre Ekibi'nin üçüncü sırada, Enver Demirbağ'ın dördüncü sırada, Abdullah Tunç ise beşinci sırada yer alırken diğer kaynak kişilerin düşük oranlarla dağımda

yer aldığı, bazı kaynak kişilerin ise birden fazla ilçedeki kırık havaya kaynaklık ettiği görülmüştür.

Yöre kırık havalarını derleyen kişiler üzerinde yapılan analizlerde; kırık havaları derleyen 27 kişiye rastlanılmıştır. Bu kişilerin derlediği kırık havaların yoğunluklarına göre dağılımlarına bakıldığında; Muzaffer Sarısözen'in ilk sırada, Banttan/Plaktan yapılan derlemelerin ikinci sırada, Ankara Devlet Konservatuvarı'nın üçüncü sırada, Mehmet Özbek'in dördüncü sırada, Muammer Sun ve TRT Müzik Dairesi Başkanlığı THM Müdürlüğü'nün beşinci sırada yer aldığı tespit edilen diğer derlemecilerin düşük oranlarla dağılımda yer aldığı, bazı derlemecilerin ise birden fazla ilçedeki kırık havayı derlediği görülmüştür.

Yöre kırık havalarını notaya alan kişiler üzerinde yapılan analizlerde; kırık havaları notaya alan 23 kişiye rastlanılmıştır. Bu kişilerin notaya aldığı kırık havaların yoğunluklarına göre dağılımlarına bakıldığında; Mehmet Özbek'in ilk sırada, Muzaffer Sarısözen'in ikinci sırada, Altan Demirel'in üçüncü sırada ve Salih Turhan'ın ise dördüncü sırada yer aldığı tespit edilen diğer notaya alan kişilerin düşük oranlarla dağılımda yer aldıkları, bazı notaya alan kişilerin ise birden fazla ilçedeki kırık havayı notaya aldığı görülmüştür.

Elazığ yöresine ait kırık havalar ele alınarak yapılan bu çalışmanın farklı yöreler ele alınarak yapılması yörelerimize ait türkülerin müzikal yapılarının/kimliklerinin tanınması ve musikimizin zenginliğinin uluslararası platformlarda görünebilmesi açısından oldukça önemlidir. Yörelerin ritmik yapılarındaki çeşitliliğin tespiti, konuların/türlerin incelenerek analizlerinin yapılması, kırık havalardaki; kaynak kişilerin, derlemecilerin ve notaya alan kişiler ile ilgili bilgilerin bir araya getirilerek analiz edilmesi yöreye ait müzikal kimliğin daha geniş bir ölçekte tanınmasını artıracaktır. Bilimsel veriler ışığında yapılacak olan benzeri çalışmaların alana etnomüzikolojik açıdan katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

Akdoğu, O. (2003). Türk Müziğinde Türler ve Biçimler. İzmir: Meta Basımevi.

Çiftci, E. (2016). Uluslararası Erzincan Sempozyumu (28 Eylül-1 Ekim). Erzincan Musikisine Genel Bakış (s.143-154).

Emnalar, A. (1998), Tüm Yönleriyle Türk Halk Müziği ve Nazariyatı, Ege Üniv. Basımevi, 1. Basım, İzmir.

İmik, Ü. (2014). “Türkülerimizdeki Hoşgörü Temasına Toplumsal Bakış”, Türk Kültürü ve Hacı Bektaşî Veli Araştırma Dergisi, 69:181-200.

Karkın, A. M., İmik, Ü. (2011). “Harput Müzik Kültürü”, Sanat Dergisi, Cilt 17, Sayı 1.

Nacakcı, Z. Vd. (2015). Müzik Kültürü. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Müzik Dairesi Yayınları Türk Halk Müziği Repertuarı Nota Arşivi.

İnternet Kaynakları

URL-1: Elazığ Belediyesi İnternet Sitesi <https://www.elazig.bel.tr/kent-rehberi/tarih/216/> (Erişim Tarihi: 10.12.2022).

URL-2: Elazığ İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü internet Sitesi Sitesi <https://elazig.ktb.gov.tr/TR-245748/harput-musikisi.html> (Erişim Tarihi: 15.12.2022).

URL-3: Türk Dil Kurumu E-Sözlük, <http://www.sozluk.gov.tr/tarihçe> (Erişim Tarihi:05.12.2022).